

**ПОРЯДОК ОЗНАЙОМЛЕННЯ АД'ЮНКТИВ ЗІ СКЛАДОВИМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ПЛОЩИНІ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Ягунов В. В.,
доктор педагогічних наук, професор,
професор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України,
м. Київ, Україна
Козубцов І. М.,
кандидат технічних наук, с.н.с.,
Науковий центр зв'язку та інформатизації
Військового інституту телекомунікацій та інформатизації,
м.Київ, Україна

**ADJUNCT PROCEDURE FAMILIARIZATION WITH THE CONSTITUENTS
OF PROFESSIONAL ACTIVITY
IN THE PLANE OF METHODOLOGICAL CULTURE**

Yagupov V. V.,
Professor, Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor of the Department of Social Sciences
National University of Defense
The name of Ivan Chernyakhovsky
Kozubtsov I. M.,
Ph.D., s.n.s.,
Scientific Center for Communication and Information
Military Institute of Telecommunications and Information,
Kyiv, Ukraine

Постановка проблеми і зв'язок її з важливими науковими завданнями. У відповідності до затвердженої теми дисертаційного дослідження автора [1] обумовлено необхідність вирішення часткового наукового завдання – розкрити порядок ознайомлення ад'юнктив із складовими професійної діяльності в площині методологічної культури. Відсутність рішення даного часткового завдання логічно визначило продовження започаткованого автором дослідження та доповнення раніше розробленої концепції [2].

Мета доповіді полягає в розкритті порядок ознайомлення ад'юнктив зі складовими професійної діяльності в площині методологічної культури.

Результат дослідження. В роботі [3] автором запропоновано власну структуру об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктив, яку подано на рис. 1.

Рис 1. Структура об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктив

Саме в площині складових об'єктного компонента методологічної культури, в подальшому в дослідженні, будемо розглядати компоненти професійної діяльності ад'юнктив. Наразі розгляд в такому підході дозволяє сформу-

вати фундамент професійної діяльності у пізнанні майбутнього вченого. Згодом, на думку Л.Ф. Мараховського, цей фундамент буде поступового оновлюватися, при чому оновлення не спричинятиме його руйнацію, а зберігатиметься за принципом наступності.

Кожну складову професійної діяльності, в площині складових об'єктного компонента методологічної культури (МКТ), можна представити наступним виразом (1):

$$MKT_{ok} = \sum_{j=1}^{\infty} S_j + \sum_{t=1}^{\infty} S_t + \sum_{m=1}^{\infty} S_m (S_{mv} + S_{mt}) + \sum_{v=1}^{\infty} S_v, \quad (1)$$

де S_j – множина нормативно-правова складової; S_t – множина складової традицій; S_m – множина складової бази методологічних знань; S_{mv} – множина загальнодоступної бази методологічних знань; S_{mt} – множина таємної бази методологічних знань; S_v – множина складової освітньо-виховного процесу.

Як приклад, наочно в роботі [4] зображено тенденцію змін нормативно-правової складової об'єктного компонента методологічної культури в частині, що стосується підготовки вчених. Такі зміни не виключені і для інших складових, як природній процес вдосконалення.

Як вже наголошувалось, об'єктний компонент методологічної культури є не що інше, як фундамент знань, які транслюються від покоління до покоління дослідників. Ці знання можуть буди збережені на різних типах матеріальних носіїв (розповідь, книги, електронні носії, тощо).

Відчути духовну складову методологічної культури можна лише в час трансляції її суб'єктом (дослідником, науковим керівником, ад'юнктом, аспірантом) тощо.

Оскільки предметом дослідження та опису даної статті є об'єктна компонента методологічної культури, то зупинимось саме на ній.

В нашому дослідженні ми умовно методологічну культуру згуртували за наступними ключовими напрямками педагогічної та наукової діяльності. В свою чергу вони утворюють субкультури (2):

$$MKT = КД1+КД2+КД3+КД4+КД5+КД6 \quad (2)$$

У виразі (2) перелічені наступні субкультури: КД1 – науково-організаційна; КД2 – наукова; КД3 – науково-технічна; КД4 – інформаційно-аналітична; КД5 – науково-педагогічна; КД6 – науково-просвітницька. В свою чергу кожна складова субкультури за напрямком містить певні операції дій, якими найкраще оволодіти сприяють педагогічні технології. Таким чином, ад'юнкт має усвідомити цілу матрицю параметрів вибравши їх з табл. 1.

Таблиця 1

Значення компонентів субкультур методологічної культури

Параметри	Значення				
	S_j	S_t	S_m		S_v
			S_{mv}	S_{mt}	
КД1					
КД2					
КД3					
КД4					
КД5					
КД6					

Виконуючи етапи проектної технології при написанні дисертаційної роботи, ад'юнкт мимоволі має опанувати складові елементи напрямку майбутньої професійної діяльності. Наприклад, ад'юнкт перш ніж опублікувати наукову статтю за результатами дослідження зобов'язаний матеріал апробувати на наукових конференціях, семінарах, тощо.

В такому разі науковому керівнику потрібно зосередити ад'юнкта на оволодіння педагогічної технології організації науково-методичного семінару [5]. Одночасно і ад'юнктові стане зрозумілою роль формалізованої структури наукової доповіді та статі у формуванні сучасного наукового знання з обраної наукової галузі, об'єкту та предмету дослідження [6]. Опанування цієї та інших технологій відбуватиметься одночасно із ознайомленням з нормативно-правовою базою, власне знаннями з організації діяльності та загально-прийнятих в науковому суспільстві традицій. Не одноразово наголошували на національних особливостях систем підготовки і атестації вчених [7].

То ж у вихідній концептуальній частині опублікованих нами раніше педагогічних технологій, доречно подати опис елементів у площині об'єктного компонента методологічної культури.

Не розкритою досі є складова освітньо-виховного процесу об'єктного компонента методологічної культури. Вона є зв'язуючим елементом, завдяки якому об'єктний компонент транслюється в пізнання суб'єкту, тобто ад'юнкту, формуючи у нього суб'єктний компонент методологічної культури.

Через неї мають реалізуватися перелічені функції, як культурологічного компонента. Тому ми рекомендуємо науковим керівникам ознайомлювати ад'юнктів з елементами майбутньої професійної діяльності. Хоча очевидно, це потрібно починати на етапі підготовки магістрантів, у яких формуватиметься методологічна культура, а у ад'юнктів вона стійко розвиватиметься.

Важливим питанням, яке потрібно розглянути це підхід до діагностування рівня розвиненості методологічної культури ад'юнктів. В процесі діагностування науковий керівник має виявити саме ті складові дій, що відповідають трансляції методологічної культури ад'юнктом. Внаслідок впливу соціокультурного фактору та комунікацій людини (ад'юнкта), сформовані в табл. 1 значення методологічної культури, можуть видозмінюватися при діагностуванні та приймати суб'єктно-індивідуальний характер.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, можна сформулювати наступні висновки: оскільки, методологічна культура включає об'єктний компонент та має певну формалізовану структуру, то в зв'язку з цим, нами пропонується дотримуватися певного порядку її вивчення. Оскільки, в процесі соціалізації навчальні методологічні знання об'єктного компонента трансформуються в методологічні знання суб'єктивного компоненти, то необхідно застосовувати нові підходи до діагностування рівня розвиненості методологічної культури ад'юнкта.

Література:

1. Протокол № 7 від 27.10.2015 р. [Електронний ресурс] // Протоколи засідань Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні. – Режим доступу URL: <http://naps.gov.ua/uploads/files/iccr/protocols/2015.rar>.

2. Козубцов І.М. Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу / І.М. Козубцов [Електронний ресурс] // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України: електрон. наук. фах. вид. – 2014. – №1. – Режим доступу URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_6.pdf.

3. Козубцов І.М. Зміст, структура та функції методологічної культури ад'юнктів / І.М. Козубцов // Збірник наукових праць „Військова освіта” Національного університету оборони України. – 2016. – №1(33). – С. 141 – 150.

4. Козубцов І.М. Аналіз нормативно-правової складової об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів / І.М. Козубцов // НПЖ. Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. 2016. – №2(26) – С. 136 – 143.

5. Козубцов И.Н. Педагогическая технология организация научно-методического семинара кафедры / И.Н. Козубцов, Л.М. Козубцова // Pedagogik mahorat. Nazariy va ilmiy-metodik jurnal. O'zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti. 2016. – №1. – С. 74 – 81. – ISSN 2181-6883.

6. Козубцов И.Н. Роль и место структурных элементов научной статьи в формировании современного научного знания и методологической культуры / И.Н. Козубцов, Л.М. Козубцова [Электронный ресурс] // Научная библиотека. – Режим доступу URL: <http://r-lib.ru/2016/04/2010>.

7. Козубцов І.М. Національні особливості та перспективні принципи удосконалення систем підготовки і атестації вчених в контексті Болонського процесу / І.М. Козубцов // Вісник Глухівського нац. пед. ун-т ім. О. Довженка: зб. наук. праць. 2012. – Вип. 20. – С. 50 – 54. – (Серія: Педагогічні науки).